

Gammelbildet

KULTURVERNPRISEN
2007!

Til minne om splintmuren

Per Eliassen
Tlf.: 77 64 06 12
per.eliasen@
bladet-tromso.no

Dette ser ut til å være et bilde i overgangsfasen fra Tromsø Seeflyghorst, til Tromsø Sjøflyhavn. Uansett et tidspunkt umiddelbart etter den tyske kapitulasjonen, siden tyske fly fremdeles står oppstilt langs den beskyttende splintmuren. Bildet har vi fått låne av Knut Ebbesen.

Det betyr at det da var to år siden splintmuren ble påbegynt, av russiske og serbiske krigsfanger. Men andre ord er det 65 år siden dette desidert viktigste minnesmerket fra krigen i Tromsø, ble påbegynt.

Ser en på det nye bildet, er det foran muren stablet store bygningselementer, som vi bare antar ligger i påvente av oppbygging av et industribygg.

Dette krigsminnesmerket går med andre ord mot slutten, og vi benytter anledningen til å minnes de som i straff fra krigsmakten ble satt til å sette opp denne gråsteinsmuren, med skyttergravsanlegg.

Ifølge Skattøra-historiker, Einar Roald Jensen, ble steinmassene hentet fra et brudd lenger nord på øya, og fraktet i pram til Skattøra. Et tungt og umenneskelig arbeid, som startet i 1943.

Flere bukket under av samme grunn. Det påstås sågar at døde ble lagt i muren, men det har vi ikke sett verifisert så langt.

I alle år etter krigen sto

splintmurene der, inklusive den Skattøra Marina har bygd inn, som en unik krigshistorisk gave til Tromsøysund-, senere Tromsø kommune. Ingen annen norsk by har maken. Om kommunale instanser mot formodning ikke kjente de to splintmurenes verdi, har det ikke manglet på faglige anbefalinger.

Riksantikvaren uttalte til behandlingen av arealplanen i 1997, at splintmuren, den som ennå ikke er innebygd, burde vernes. Det samme hevdet Kulturetaten i Troms fylkeskommune. For ikke å snakke om Bevarings- og tradisjonsnemnda i Marinen, som alt i 1989 slo fast at anlegget er så historisk viktig at det burde bevares. Til og med forhenværende havnedirektør, Knut A. Mortensen, la inn en protest i 1993, mot å innlemme muren i et bygg.

Tidligere byantikvar, Johanne Sognnæs, frontet flere kommunale overkjørsler av antikvarisk karakter – også Skattøra.

– Den gamle sjøflyhavnen var et langsiktig prosjekt for kommunen. Byens tettest befolkede område fortjener et strandområde, og at det legges til rette for friluftsliv og kulturvern. I stedet tillater en industribygg på den verneverdige splintmuren, sa Sognnæs for noen år siden.

Luftfartshistorisk Forening

Tromsø, har i mange år frontet saken overfor administrasjon og byråkrati, sågar i spenn med Røstad-familien, som eier den unike hangaren.

Det ga kommunale instanser blanke f. i., og gjorde flere forsøk på å selge tomte til interessenter. En gang til en pengelens, den andre gangen til et firma de måtte trekke

byggetillatelsen fra. Det skjedde så sent som i 2005. Til overmål solgte de videre, og ga Luftfartshistorisk Forening Tromsø den kommunale kulturvernprisen som et plaster på såret.

Vi kan bare lyse fred over splintmurens 65-årige minne.

SLUTTEN: Foran splintmuren ser vi tydelige spor på begynnelsen til slutten for det gedigne krigsminnesmerket. Der ligger store bygningselementer stablet, trolig til nytt industribygg på tomte.